

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.5.14>

УДК 351

*О. М. Макаренко,
здобувач магістратури кафедри управління охороною
здоров'я та публічного адміністрування,
Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6718-2246>*

*Т. М. Повіткіна,
к. мед. н., асистент кафедри терапії і геріатрії,
Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3724-5891>*

*О. О. Кравченко,
к. ю. н., доцент кафедри управління охороною здоров'я та публічного
адміністрування, Національний університет охорони здоров'я України
імені П.Л.Шупика
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8561-7426>*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕТАПІВ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З ЄС

*О. Makarenko,
Postgraduate student of the Department of Management health care and public
administration, Shupyk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine*

*Т. Povietkina,
PhD in Medical Sciences, Assistant of the Department of Therapy and Geriatrics,
Shupyk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine*

*О. Kravchenko
PhD in Law, Associate Professor of the Department of Healthcare Management and
Public Administration, Shupyk National Healthcare University of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE STAGES OF HARMONIZATION OF UKRAINIAN LEGISLATION WITH THE EU

Оскільки Україна прагне до інтеграції в Європейський Союз, гармонізація національного законодавства з європейським та міжнародним правом стає все більш актуальною. Досягнення цієї гармонізації вимагає системного та скоординованого підходу для забезпечення узгодженості національної правової системи та приведення її у відповідність до норм і стандартів ЄС. Мета дослідження – забезпечити комплексне розуміння теоретико-методологічних засад етапів гармонізації законодавства України з правом ЄС, висвітлити роль допоміжних інституцій та практичну значущість цього процесу. У дослідженні використано поєднання якісних методів дослідження, включаючи правовий аналіз, порівняльно-правовий аналіз та вивчення відповідних допоміжних інституцій. Дослідження визначає п'ять основних етапів процесу гармонізації: (1) визначення критеріїв та сфер гармонізації; (2) аналіз відповідності та проведення порівняльно-правового аналізу; (3) затвердження переліків нормативно-правових актів та міжнародних договорів для гармонізації; (4) розробка та прийняття нових нормативно-правових актів або внесення змін до чинного законодавства; та (5) імплементація та оцінка гармонізованих актів. Дослідження також підкреслює важливу роль, яку відіграють допоміжні інституції, такі як UEPLAC, CECL та STELA, у сприянні процесу гармонізації та забезпеченні успішної інтеграції України до Європейського Союзу. Це дослідження має важливе практичне значення для політиків і законодавців, залучених до процесу гармонізації. Надаючи комплексне розуміння етапів гармонізації та ролі допоміжних інституцій, воно сприяє більш ефективній та результативній інтеграції України до Європейського Союзу.

Гармонізація законодавства є важливим аспектом процесу інтеграції до ЄС, оскільки вона забезпечує сумісність правових систем держав-членів та їхнє узгоджене функціонування в рамках єдиного ринку ЄС. Цей процес передбачає узгодження національного законодавства з регламентами, директивами та рішеннями ЄС у різних сферах, таких як економіка, навколишнє середовище, соціальна політика та правосуддя. У випадку України

виклик полягає не лише у великому обсязі необхідних законодавчих змін, але й у складному політичному, економічному, соціальному контексті країни та в контексті військової безпеки.

As Ukraine seeks to integrate into the European Union, harmonizing national legislation with European and international law is becoming increasingly important. Achieving this harmonization requires a systematic and coordinated approach to ensure the coherence of the national legal system and bring it in line with EU norms and standards. The study aims to provide a comprehensive understanding of the theoretical and methodological foundations of the stages of harmonization of Ukrainian legislation with EU law, to highlight the role of supporting institutions and the practical significance of this process. The study uses a combination of qualitative research methods, including legal analysis, comparative legal analysis, and study of relevant support institutions. The study identifies five main stages of the harmonization process: (1) defining the criteria and areas of harmonization; (2) analyzing compliance and conducting comparative legal analysis; (3) approving lists of regulations and international treaties for harmonization; (4) developing and adopting new regulations or amending existing legislation; and (5) implementing and evaluating harmonized acts. The study also emphasizes the important role played by support institutions such as UEPLAC, CECL, and CTELA in facilitating the harmonization process and ensuring Ukraine's successful integration into the European Union.

This study has important practical implications for policymakers and legislators involved in the harmonization process. By providing a comprehensive understanding of the stages of harmonization and the role of supporting institutions, it contributes to a more efficient and effective integration of Ukraine into the European Union.

Legislative harmonisation is an important aspect of the EU integration process, as it ensures the compatibility of the legal systems of the member states and their coordinated functioning within the EU single market. This process involves the

harmonisation of national legislation with EU regulations, directives and decisions in various areas such as economy, environment, social policy and justice. In the case of Ukraine, the challenge lies not only in the large volume of legislative changes required, but also in the country's complex political, economic, social and military security context.

Ключові слова: *інтеграція, гармонізація, законодавство, ЄС, Україна.*

Keywords: *integration, harmonization, legislation, EU, Ukraine.*

Постановка проблеми. Гармонізація українського законодавства із законодавством Європейського Союзу (ЄС) стала нагальною потребою в період інтеграції України до ЄС. 28 лютого 2022 року Україна офіційно подала заявку на вступ до Європейського Союзу за спеціальною спрощеною процедурою, тим самим підкресливши важливість приведення свого законодавства у відповідність до законодавства ЄС. За підтримки трьох країн-членів ЄС - Словаччини, Польщі та Чехії, а також схвалення Президента Європейської Комісії Урсули фон дер Ляєн, процес вступу України до ЄС набрав значних обертів [1].

Гармонізація законодавства є важливим аспектом процесу інтеграції до ЄС, оскільки вона забезпечує сумісність правових систем держав-членів та їхнє узгоджене функціонування в рамках єдиного ринку ЄС. Цей процес передбачає узгодження національного законодавства з регламентами, директивами та рішеннями ЄС у різних сферах, таких як економіка, навколишнє середовище, соціальна політика та правосуддя. У випадку України виклик полягає не лише у великому обсязі необхідних законодавчих змін, але й у складному політичному, економічному, соціальному контексті країни та в контексті військової безпеки.

Однією з головних проблем, з якою стикається Україна в процесі гармонізації, є необхідність адаптації існуючих законів і нормативно-правових актів до *acquis communautaire* ЄС – накопиченого масиву законів і правових інструментів ЄС. Це вимагає ретельного аналізу поточного стану українського

законодавства, виявлення прогалин та неузгодженостей, а також розробки стратегій, спрямованих на системне вирішення цих питань. Крім того, процес гармонізації повинен враховувати унікальні характеристики української правової системи та її історичний і культурний контексти, забезпечуючи, щоб адаптація законодавства ЄС залишалася актуальною та ефективною в рамках соціально-політичного ландшафту країни.

Іншим важливим викликом є необхідність реформування інституційної бази та розбудови спроможності державних інституцій, відповідальних за імплементацію та застосування гармонізованого законодавства. Це передбачає створення нових регуляторних органів, посилення міжвідомчої співпраці, а також забезпечення навчання та ресурсів для державних службовців. Успіх процесу гармонізації залежить від здатності українських інституцій ефективно застосовувати та забезпечувати дотримання адаптованих законів і правил ЄС.

Процес гармонізації також вимагає залучення та співпраці різних зацікавлених сторін, включаючи державні установи, приватний сектор, організації громадянського суспільства та широку громадськість. Забезпечення ефективної комунікації та координації між цими суб'єктами має важливе значення для досягнення всеосяжного та успішного процесу гармонізації. Крім того, підвищення обізнаності громадськості та розуміння наслідків процесу гармонізації має вирішальне значення для отримання підтримки та заохочення дотримання нового узгодженого законодавства.

У цьому дослідженні розглядаються теоретичні та методологічні засади етапів гармонізації українського законодавства до законодавства ЄС, а також виклики та можливості, що виникають у зв'язку з цим процесом. Вивчаючи різні аспекти процесу гармонізації та пропонуючи стратегії вирішення виявлених проблем, це дослідження має на меті сприяти кращому розумінню складнощів, пов'язаних з інтеграцією України до ЄС, та надати рекомендації щодо сприяння безперешкодному та ефективному процесу вступу до ЄС.

Огляд наукових досліджень та публікацій. Гармонізація національного законодавства з правом ЄС була предметом ґрунтовних досліджень багатьох

вітчизняних науковців. Більшою мірою, вітчизняні науковці досліджували різні теоретичні та практичні аспекти процесу гармонізації, зробивши значний внесок у розуміння його складнощів та наслідків. Одним з ключових досліджень на цю тему є стаття Н.М. Пархоменко "Гармонізація законодавства України з європейським та міжнародним правом: Методи, стадії, види", в якій розглядаються методологічні аспекти гармонізації українського законодавства з європейським та міжнародним правом, визначаються різні стадії та види гармонізації, що застосовуються в цьому процесі. Іншим важливим джерелом є збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції "Адаптація правової системи України до законодавства Європейського Союзу". На цій конференції було представлено декілька ґрунтовних доповідей, серед яких і доповідь Дегтяр О. А. на тему "Загальнотеоретичні проблеми адаптації правової системи України до законодавства Європейського Союзу". Огляд вищезазначеної літератури, разом з аналізом відповідних законодавчих актів, слугує основою для цієї дослідницької роботи. Ці джерела пропонують цінну інформацію про різні аспекти процесу гармонізації, включаючи його теоретичні засади, методологічні підходи, етапи та виклики. Спираючись на висновки та рекомендації попередніх досліджень, ця робота має на меті зробити внесок у науковий дискурс щодо гармонізації українського законодавства з правом ЄС, надаючи всебічний аналіз цього питання та пропонуючи практичні рекомендації для сприяння успішному процесу інтеграції.

Метою цього дослідження є розгляд теоретико-методологічних засад етапів гармонізації законодавства України з законодавством ЄС з метою сприяння безперешкодному процесу інтеграції.

Виклад основного матеріалу. Фундамент для гармонізації українського законодавства з ЄС можна простежити ще з 1990-х років, коли було прийнято кілька ключових президентських указів та стратегій, спрямованих на забезпечення виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Співтовариством. До них відносяться:

1. Указ Президента України № 148 (24 лютого 1998 року): "Про забезпечення виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Співтовариством" [2]. Цей указ заклав основу для внутрішньої підтримки процесу адаптації та створив підґрунтя для співпраці з Європейським Співтовариством.

2. Указ Президента України № 615 (11 червня 1998 року): "Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу" [3]. Ця стратегія окреслила основні напрямки інтеграційного процесу, включаючи адаптацію українського законодавства до законодавства ЄС. Метою було приведення правової системи України у відповідність до сучасної європейської системи права, забезпечення розвитку політичної, ділової, соціальної та культурної активності громадян України, а також сприяння економічному розвитку держави в рамках ЄС.

3. Указ Президента України № 145 (9 лютого 1999 року): "Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів управління освітою" [4]. Цей указ був спрямований на вдосконалення нормотворчої діяльності органів управління освітою, що сприятиме гармонізації законодавства України зі стандартами ЄС у сфері освіти.

4. Концепцію адаптації законодавства України до законодавства ЄС (Постанова № 1496 від 16 серпня 1999 року) схвалена Кабінетом Міністрів України [5]. Концепція була покликана лягти в основу щорічних планів роботи центральних органів виконавчої влади з адаптації законодавства України до законодавства ЄС, забезпечивши їх врахування при здійсненні заходів, спрямованих на реалізацію Стратегії.

Побудова фонду адаптації законодавства України до законодавства ЄС з часом еволюціонувала під впливом цих ключових правових та стратегічних документів. Ці документи створили міцний фундамент для поточного процесу адаптації, спрямовуючи розвиток правової системи України відповідно до *acquis communautaire* ЄС.

Спираючись на цей фундамент, можна підійти до гармонізації українського законодавства з законодавством ЄС системно і структуровано, вирішуючи виклики і можливості, що виникають у ході цього процесу, і сприяючи успішній інтеграції України до ЄС. Такий комплексний підхід до гармонізації сприятиме поступовому зростанню добробуту громадян, наближенню його до рівня, що склався в країнах-членах ЄС, а також розвитку політичної, ділової, соціальної та культурної активності в рамках Європейського Союзу.

Теоретико-методологічна основа етапів гармонізації українського законодавства з правом ЄС складається з кількох ключових елементів, зокрема принципів і теорій правової гармонізації, етапів процесу гармонізації та методів, що застосовуються для ефективного впровадження та застосування гармонізованих законів. Ці рамки є важливими для забезпечення структурованого підходу до складного завдання гармонізації українського законодавства з правом ЄС.

Розглянемо принципи та теорії правової гармонізації:

- Гармонізація законодавства ґрунтується на кількох теоріях і принципах, які допомагають впорядкувати процес адаптації національного законодавства до *acquis communautaire* ЄС.
- Верховенство права ЄС. Цей принцип встановлює, що право ЄС має пріоритет над національними законами у випадку конфлікту, забезпечуючи узгодженість правової бази в державах-членах.
- Пряма дія. Принцип прямої дії передбачає, що певні положення права ЄС можуть мати негайне і пряме застосування в національних правових системах без необхідності прийняття імплементаційного законодавства.
- Пропорційність. Цей принцип гарантує, що заходи, вжиті для гармонізації національного законодавства з правом ЄС, не виходять за межі того, що необхідно для досягнення цілей процесу гармонізації.

Для забезпечення успішної імплементації та правозастосування гармонізованого законодавства використовуються різні методи.

1. Інституційні реформи. Створення нових регуляторних органів або реструктуризація існуючих інституцій для нагляду за імплементацією та застосуванням гармонізованого законодавства.

2. Розбудова потенціалу. Надання навчання, ресурсів і підтримки державним службовцям та іншим зацікавленим сторонам, які беруть участь у впровадженні та забезпеченні дотримання гармонізованого законодавства.

3. Міжвідомча співпраця. Посилення співпраці та координації між різними державними установами, приватним сектором, громадянським суспільством та міжнародними партнерами для забезпечення цілісного та ефективного процесу гармонізації.

4. Інформування та залучення громадськості. Сприяння розумінню та підтримці громадськістю процесу гармонізації через інформаційні кампанії, освітні програми та консультації із зацікавленими сторонами.

Застосовуючи цю теоретико-методологічну базу, можна підійти до гармонізації українського законодавства з правом ЄС системно і структуровано, вирішуючи проблеми і можливості, що виникають у процесі, і сприяючи успішній інтеграції України в ЄС.

Що стосується етапів гармонізації українського законодавства до ЄС, то чітких та єдиних етапів у законодавчих документах не зафіксовано. Загалом процес гармонізації, складається з декількох етапів, які включають:

1. Ідентифікація. Цей етап передбачає всебічний огляд і аналіз чинного національного законодавства з метою виявлення прогалин і невідповідностей із законодавством ЄС.

2. Розробка та прийняття. На цьому етапі розробляються нові закони, поправки або зміни до них з метою приведення національного законодавства у відповідність до вимог ЄС. Цей процес може включати консультації із зацікавленими сторонами та використання передового досвіду інших країн-членів ЄС.

3. Імплементація. На етапі імплементації прийняті закони та нормативні акти вводяться в дію шляхом створення відповідних інституційних

рамках, розбудови потенціалу та надання ресурсів для забезпечення їх виконання та дотримання.

4. Моніторинг та оцінка. Цей етап передбачає постійну оцінку ефективності гармонізованого законодавства та визначення сфер, що потребують вдосконалення або подальшого узгодження з правом ЄС.

Разом з тим, Стратегія, викладена в концепції адаптації законодавства України до законодавства ЄС визначила наступні етапи правової адаптації:

1. Імплементация Угоди про партнерство та співробітництво;
2. Укладення секторальних угод;
3. Гармонізація українського законодавства зі стандартами ЄС;
4. Створення механізму приведення проектів актів законодавства України у відповідність до норм ЄС.

Більш детально етапи гармонізації українського законодавства до ЄС описує Дегтяр О.А. Він зазначає, що концепцією визначено три етапи гармонізації. Як зазначено в дослідженні, гармонізацію українського законодавства з законодавством ЄС можна поділити на три основні етапи.

Перший етап - створення правової системи, сприятливої для стабільності та ринкової економіки. На цьому етапі основна увага приділяється:

a) створенню в Україні правової системи, що відповідає вимогам, викладеним у Декларації, прийнятій Європейською Радою на Копенгагенському саміті в червні 1993 року. Ця правова система має сприяти досягненню стабільності в суспільстві, гарантувати верховенство права, права людини та забезпечувати функціонування ринкової економіки.

b) розвитку українського законодавства у пріоритетних сферах, визначених Концепцією або Міжвідомчою координаційною радою. Цей крок спрямований на поступове наближення українського законодавства до права ЄС, зосереджуючи увагу на сферах, які мають вирішальне значення для процесу інтеграції.

Другий етап - перегляд українського законодавства та правове забезпечення зони вільної торгівлі. Цей етап, який наразі триває, охоплює наступні завдання:

а) перегляд українського законодавства у сферах, визначених у частині 2 статті 51 УПС, з метою забезпечення його наближення до законодавства ЄС. Цей процес має охоплювати різні сектори, такі як торгівля, навколишнє середовище та конкуренція, з метою наближення українського законодавства до стандартів ЄС.

б) забезпечення правової підтримки створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС та підготовка України до асоційованого членства в ЄС. Це передбачає створення та імплементацію правових рамок, які сприятимуть торговельно-економічному співробітництву між Україною та ЄС, прокладаючи шлях до поглиблення інтеграції.

Третій етап - підготовка розширеної програми гармонізації для інтеграції до спільного ринку ЄС. Цей етап залежить від укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і включатиме наступне:

а) підготовку розширеної програми гармонізації українського законодавства із законодавством ЄС. Ця програма має охоплювати широке коло секторів та питань, забезпечуючи всебічне узгодження із законодавством ЄС та сприяючи інтеграції України до спільного ринку ЄС.

б) впровадження розширеної програми гармонізації шляхом проведення необхідних правових реформ, прийняття нового законодавства та внесення змін до існуючих законів відповідно до стандартів ЄС. Цей процес вимагатиме ефективної координації між різними державними органами, зацікавленими сторонами та міжнародними партнерами для забезпечення плавної та успішної інтеграції [6].

В свою чергу, Пархоменко Н.М. визначає п'ять етапів гармонізації вітчизняного законодавства [7].

Перший етап – визначення критеріїв та сфер гармонізації. На цьому етапі встановлюються критерії гармонізації на основі існуючих угод та сфер

інтеграційного співробітництва. Визначаються сфери законодавства, що потребують гармонізації, та окреслюється коло питань правового регулювання. Крім того, здійснюється переклад відповідних правових актів ЄС (наприклад, директив, регламентів) та їх опрацювання для практичного застосування, надається матеріально-технічна підтримка для аналізу та розробки національних правових актів, а особи, залучені до цієї діяльності, набувають теоретичного та практичного досвіду через навчальні візити до інших країн.

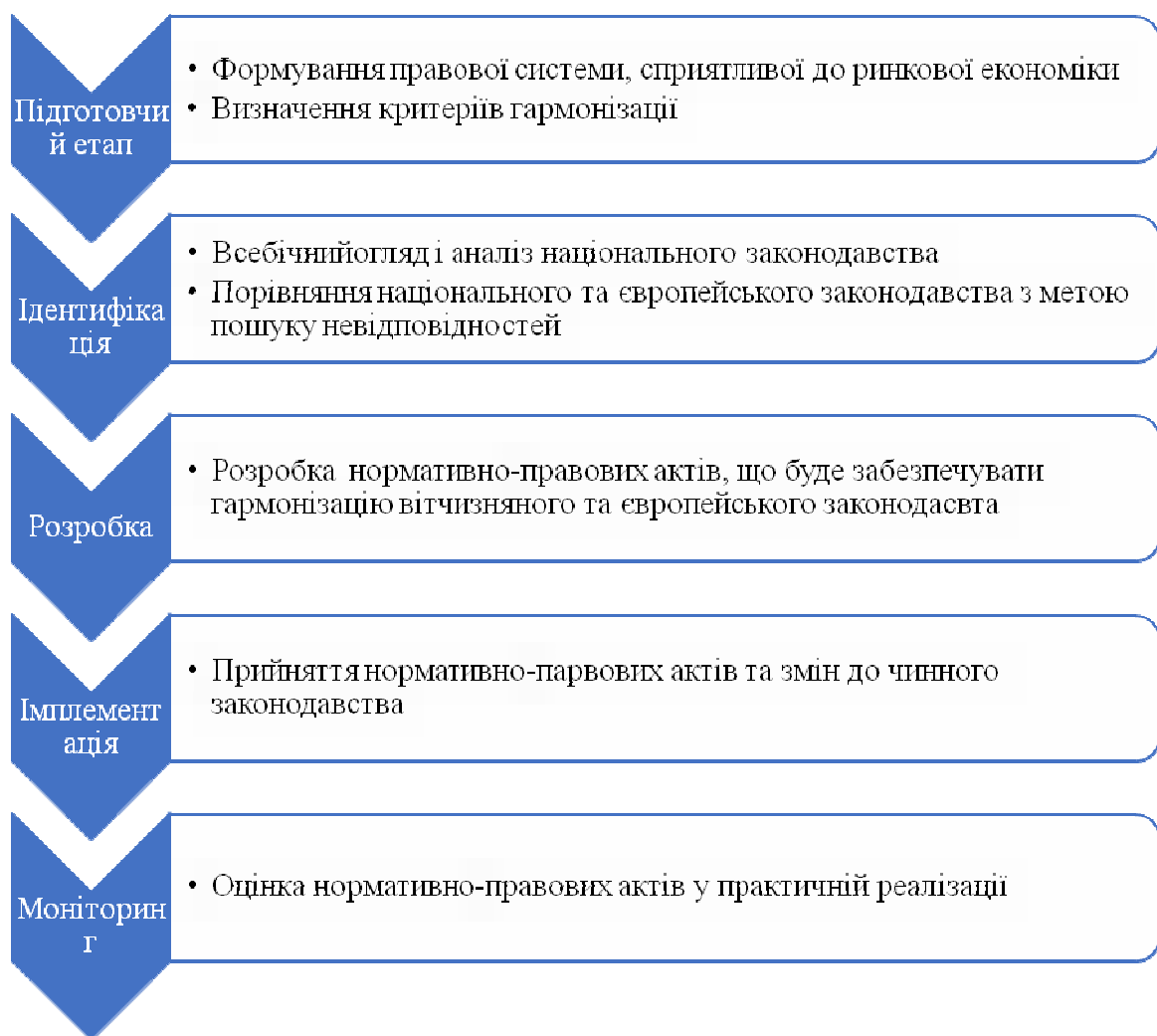
Другий етап – комплексний аналіз та проведення порівняльно-правового аналізу. Цей етап передбачає оцінку мети та завдань правового регулювання інтеграційного співробітництва, проведення правової експертизи та порівняльно-правового аналізу національних законодавчих та нормативно-правових актів. Визначається відповідність цих актів міжнародним договорам та розробляються пропозиції щодо їх гармонізації з урахуванням наслідків гармонізації на національному рівні та її впливу на національну правову систему. Крім того, вирішуються питання узгодження понять і термінів між національним правом і правом міжнародних організацій та міжнародними договорами.

Третій етап – затвердження переліків нормативно-правових актів та міжнародних договорів для гармонізації. На цьому етапі визначається та затверджується перелік нормативно-правових актів, які потребують гармонізації, з урахуванням їх юридичної сили. Також визначається перелік міжнародних договорів, які необхідно укласти з метою гармонізації. Крім того, визначаються оптимальні форми, засоби, рівні та межі гармонізації.

Четвертий етап – розробка та прийняття нових нормативно-правових актів або внесення змін до чинного законодавства. Цей завершальний етап передбачає одночасну розробку та прийняття нових нормативно-правових актів або внесення змін до чинного законодавства відповідними державними органами. Цей процес забезпечує відповідність національної правової бази європейському та міжнародному праву, зберігаючи при цьому послідовність та узгодженість у межах національної правової системи [8].

П'ятий етап – імплементація та оцінка. Заключний етап процесу гармонізації передбачає імплементацію гармонізованих актів та оцінку досягнутих результатів як на міждержавному, так і на національному рівнях. Інтеграційне співробітництво може продовжуватися в напрямку уніфікації та наближення. На всіх цих етапах важливу роль відіграє технічна допомога, яка включає обмін експертами, організацію семінарів, підготовку фахівців і допомогу в перекладі відповідного законодавства. Інтеграційні органи також здійснюють контроль над процесом гармонізації.

Підсумовуючи різні підходи до визначення етапів гармонізації, що запропоновані науковцями, та опрацювавши нормативно-правове регулювання, що забезпечує методичні засади гармонізації, можна виділити 5 етапів.

Рис.1. Етапи гармонізації вітчизняного законодавства до ЄС

Примітка: розроблено автором

Для розробки наукового підґрунтя адаптації українського законодавства до законодавства ЄС та вдосконалення процесу законотворчості було створено кілька інституцій:

- Українсько-європейський консультативний центр з питань законодавства (UEPLAC) - створений з метою сприяння повній імплементації Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС, UEPLAC зосереджується на сприянні наближенню українського законодавства до законодавства ЄС у сферах, визначених у статті 51(2) УПС, наданні допомоги Україні у впровадженні необхідних законодавчих та інституційних змін відповідно до Плану дій ЄС у сфері юстиції та внутрішніх справ, а також на підтримці процесу вступу України до СОТ. UEPLAC також формулює рекомендації щодо ефективної імплементації апроксимаційного законодавства України та подолання викликів, характерних для процесів реформ у колишніх країнах з централізованою плановою економікою [9].

- Центр європейського та порівняльного права (ЦЄПП) - створений спочатку як Центр порівняльного права при Міністерстві юстиції України, ЦЄПП має на меті надання допомоги органам державної влади у розробці проектів нормативно-правових актів з урахуванням міжнародного досвіду та положень права ЄС з метою приведення українського законодавства у відповідність до норм і стандартів ЄС. ЦЄПП відповідає за експертну, аналітичну, інформаційну та методологічну підтримку адаптації українського законодавства [10].

- Центр перекладів актів європейського права (ЦПЄП) -заснований з метою сприяння процесу адаптації та надання перекладів актів законодавства ЄС, ЦПЄП відіграє вирішальну роль у забезпеченні ефективної комунікації та розуміння правових актів ЄС [11].

Висновки. Гармонізація – це цілеспрямований процес зближення правових систем шляхом усунення суперечностей і встановлення мінімальних правових стандартів через прийняття спільних правових принципів. Це принципи верховенства права, прямої дії, пропорційності. Гармонізація

нормативно-правової бази здійснюється в застосуванням різних методів: інституційних реформ, розбудови потенціалу, міжвідомчої співпраці, інформування та залучення громадськості. Загалом, етапність гармонізації законодавчої бази не є єдино-визначеною, тому пропонуємо п'ять етапів: підготовчий – з метою збору критеріїв гармонізації, ідентифікаційний – з метою порівняльного аналізу, розробка – здійснення розробки нормативних актів, імплементація – прийняття законодавства та моніторинг, що полягає в постійній оцінці ефективності законодавства для досягнення державних цілей. Допоміжні інституції, такі як UEPLAC, CECL та STELA, відіграють важливу роль у сприянні процесу гармонізації та забезпеченні успішної інтеграції України до Європейського Союзу.

Література

1. Єврокомісія рекомендувала надати Україні статус кандидата на вступ до ЄС. *Урядовий портал*. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/yevrokomisiya-rekomendovala-nadati-ukrayini-status-kandidata-na-vstup-do-yes>
2. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11 черв. 1998 р. No 615/98. Урядовий кур'єр. 1998. 18 червня.
3. Указ Президента України № 615 (11 червня 1998 року): "Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу"
4. Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів виконавчої влади. Указ Президента України від 9 лютого 1999 р. No 145. Офіційний вісник України від 26.02.1999. 1999. No 6. Стор. 18. Ст. 189
5. Про Концепцію адаптації законодавства України до законодавства ЄС. Постанова Кабінету Міністрів України No 1496 від 16 серпня 1999 р. Офіційний вісник України. 1999. No 33
6. Дегтяр О. А. Загальнотеоретичні проблеми адаптації правової системи України до законодавства Європейського Союзу. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти: *матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Полтава, 23 листопада 2017 р.) : у 2 ч. Полтава : Россава, 2017. Ч. 1.

7. Пархоменко Н.М. Гармонізація законодавства України з Європейським та міжнародним правом: методи, етапи, види. Часопис Київського університету права. 2012. 1. 338-342. URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2012_1/338.pdf

8. Постановление Межпарламентского Комитета Республики Беларусь, Республики Казахстан, Кыргызской Республики и Российской Федерации от 7 декабря 1998 г. No 7–15 «О Программе гармонизации национальных законодательных и иных правовых актов государств – участников Договора об углублении интеграции в экономической и гуманитарной областях от 29 марта 1996 года».

9. Законотворчість. Словник термінів і понять з міжнародного та європейського права. К.. 2005. С. 123.

10. Положення про Центр порівняльного права. Наказ Міністерства юстиції України від 01.11.2000 року No53/5 п.1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0762-00#Text>

11. Про Центр перекладів актів європейського права. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 року No1353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-99#Text>

References

1. Government portal (2022), “European Commission recommended granting Ukraine the candidate status for accession to the EU”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/yevrokomisiya-rekomenduvala-nadati-ukrayini-status-kandidata-na-vstup-do-yes> (Accessed 10 April 2023).

2. President of Ukraine (1998), Decree “On the Approval of the Strategy for Ukraine's Integration into the European Union”, Uryadovyy kur'yer, vol. June 18.

3. President of Ukraine (1998), Decree “On ensuring the implementation of the Partnership and Cooperation Agreement between Ukraine and the European Communities (European Union) and improving the cooperation mechanism with the European Communities (European Union)”, Uryadovyy kur'yer, vol. March 21.

4. President of Ukraine (1999), Decree “On measures to improve the normative activity of the executive authorities”, Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny, vol. 6.

5. Cabinet of Ministers of Ukraine (1999), Resolution “ On the Concept of Adaptation of Ukrainian Legislation to EU Legislation ”, Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny, vol. 33.

6. Dyehtyar, O. A. (2017), “ General theoretical problems of adaptation of the legal system of Ukraine to the legislation of the European Union ”, *Adaptatsiya pravovoyi systemy Ukrayiny do prava Yevropeyskoho Soyuzu: teoretychni ta praktychni aspekty: materialy II Vseukrayinskoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi* [Adaptation of the legal system of Ukraine to the law of the European Union: theoretical and practical aspects: materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference], Rossava, Poltava, Ukraine, 23 November, vol. 1.

7. Parkhomenko, N.M. (2012), “Harmonization of Ukraine's legislation with European and international law: methods, stages, types”, *Chasopys Kyyivs'koho universytetu prava*, vol. 1, 338-342, available at: (Accessed 10 April 2023). http://kul.kiev.ua/images/chasop/2012_1/338.pdf

8. Mezhparlamentskiy Komitet Respublyky Belarus', Respublyky Kazakhstan, Kyrgyzskoy Respublyky y Rossyskoy Federatsyy (1996), “On the Program of Harmonization of National Legislative and Other Legal Acts of the Participating States in the Treaty on Deepening Integration in Economic and Humanitarian Fields”, available at: <https://docs.cntd.ru/document/1901125> (Accessed 10 April 2023).

9. Dictionary of terms and concepts from international and European law (2005), “Legislation”, *Slovnnyk terminiv i poniat' z mizhnarodnoho ta Yevropeys'koho prava* [Dictionary of terms and concepts from international and European law], Kyiv, Ukraine.

10. Ministry of Justice of Ukraine (2000), “Regulation on the Center for Comparative Law”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0762-00#Text> (Accessed 10 April 2023).

11. Cabinet of Ministers of Ukraine (1999), Resolution “On the Center for Translation of European Law Acts”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-99#Text> (Accessed 10 April 2023).

Стаття надійшла до редакції 27.04.2023 р.